

Höstens tema:
Åskådarrollen

VI SKA PRATA OM;

- ATT VARA EN AKTIV ÅSKÅDARE
- OM ENSAMHET, KRÄNKNINGAR OCH MOBBNING
- HUR MAN STÅR UPP FÖR SIG SJÄLV OCH ANDRA MÄNNISKOR

NI KOMMER ATT FÅ:

- Lära er om hur man kan göra skolan tryggare
 - Tänka och tycka till
 - Jobba i grupp
- Kommentera och utvärdera det vi jobbat med

Åskådare är någon som:

Ser något

Får höra något

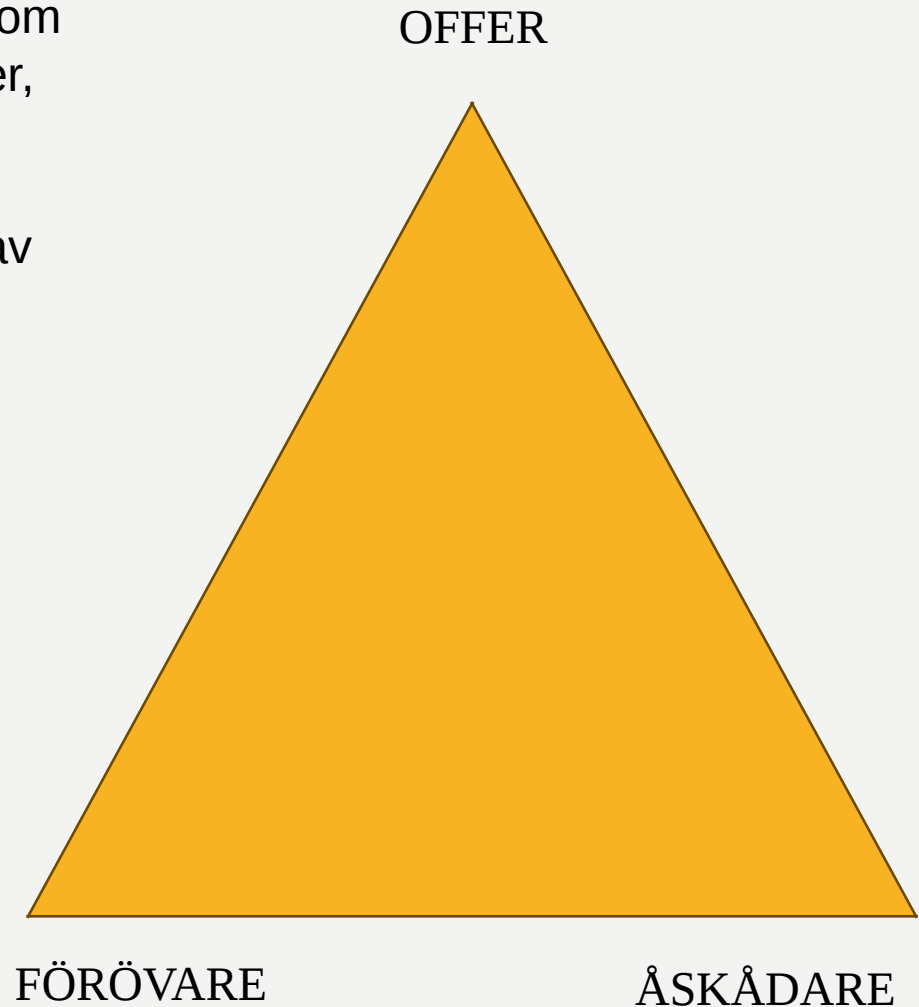
Någon som hör talas om något

Någon som får något berättat för sig

Skillnad på passiv och aktiv

I en situation där det finns förövare och offer så finns det många gånger även andra som tysta tittar på och inte ingriper, det vi kallar åskådare.

Alla vi befinner oss i någon av rollerna flera gånger i livet.

Vad är det som gör att vi inte ingriper i en situation där en eller flera människor blir utsatta för något?

- "Någon borde ju säga något"
- "jag funderade på vad jag kunde säga"
- "Jag tyckte ju inte som dem", men jag sa inget

Berätta om någon gång du har varit åskådare.
Du har sett någon bli illa behandlad men inte gjort
något.

Del 2 av 7

Repetera vad vi minns
från förra veckans
utbildning

https://www.youtube.com/watch?v=RrsD_BOBRWE

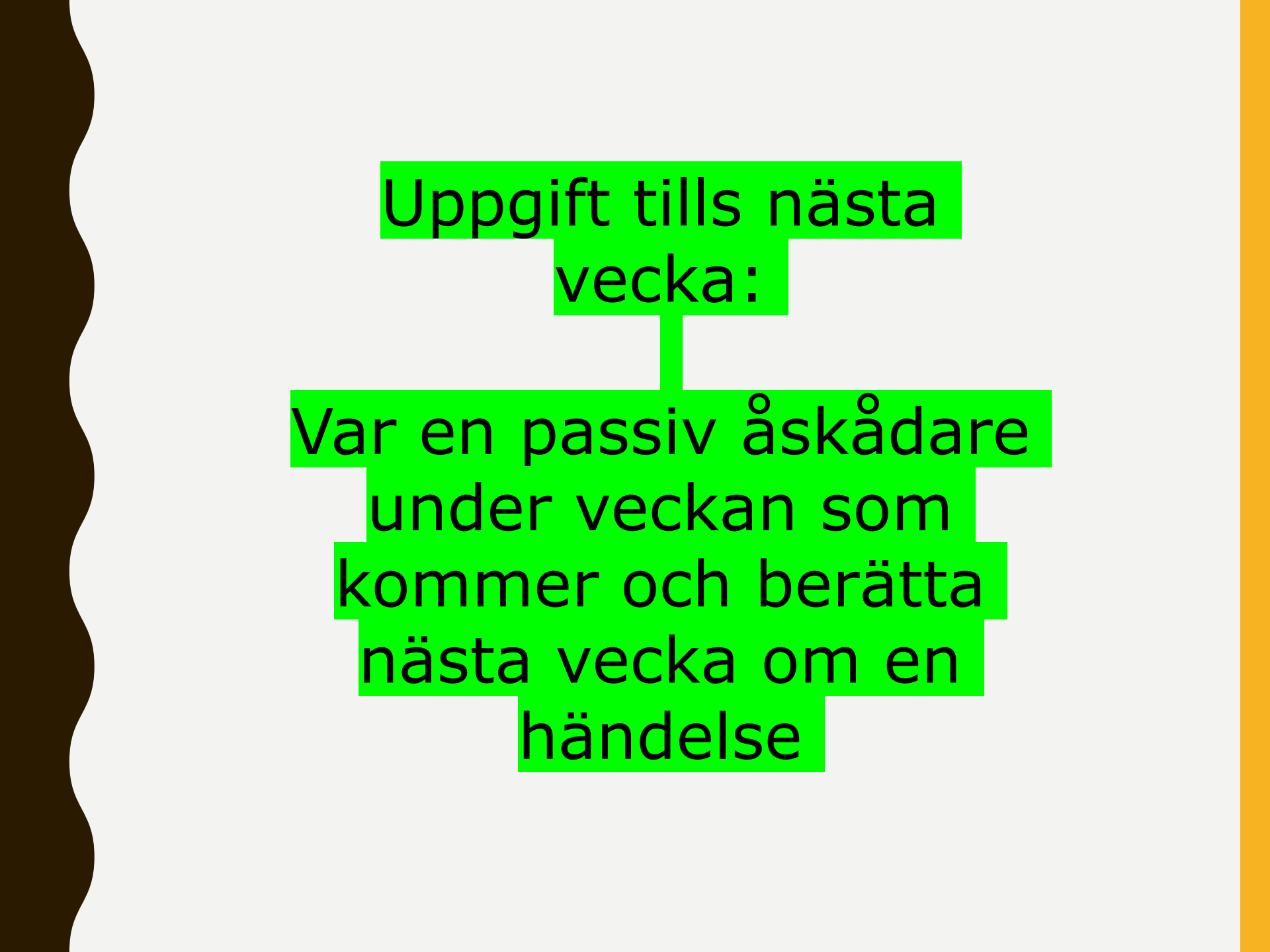
Övning

Att ingripa eller inte?

(Gruppdiskussion)

Diskutera åskådarens roll.

- Vilken roll/funktion fyllde åskådarna?
- Varför tror du att åskådaren inte ingrep?

Uppgift tills nästa
vecka:

Var en passiv åskådare
under veckan som
kommer och berätta
nästa vecka om en
händelse

Del 3 av 7

Återkoppla hur veckan har varit med er roll som en passiv åskådare

När man är en aktiv
åskådare måste man
tänka på sin egen trygghet!

Scenarion i grupper.

Diskutera om du gör något eller inte. Om ja, vad gör du?

Grupp 1

Plats: omklädningsrum efter fotbollsmatch

Händelse: Ni ser en förälder som plötsligt kommer in i rummet och skäller ut sitt barn för att hen inte satt en straff

Grupp 2

Plats: bushållsplats

Händelse: två ungdomar i er ålder sliter busskortet från en tredje person och slänger ut det på gatan

Grupp 3

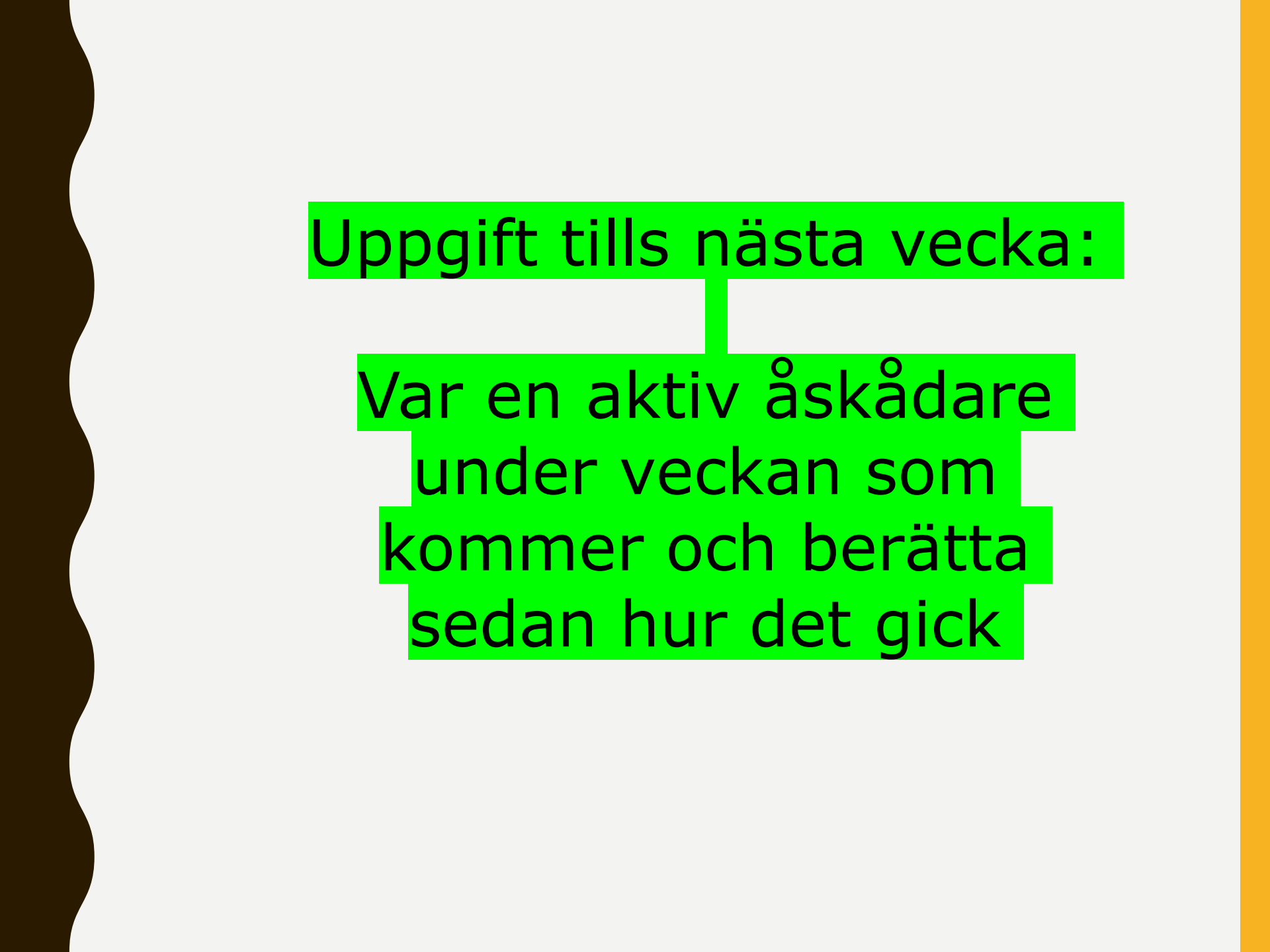
Plats: matkön i matsalen

Händelse: ni ser hur en elev råkar knuffa till en annan så hen tappar sin tallrik och spiller mat på sig själv. Många börjar skratta och klappa händerna.

Grupp 4

Plats: skolgården

Händelse: det har snöat och några elever kastar snöbollar på varandra. Plötsligt bestämmer sig några för att kasta hårda bollar mot en yngre elev, sedan håller de fast honom och mular.

Uppgift tills nästa vecka:

Var en aktiv åskådare
under veckan som
kommer och berätta
sedan hur det gick

Del 4 av 7

Återkoppla hur veckan har
varit med er roll som en
aktiv åskådare

Vad skulle du ha gjort? (Gruppdiskussion)

Föreställa er följande situation:

Det är lördag kväll och du har varit hemma hos en kompis. På vägen hem måste du passera ett torg och när du närmar dig ser du att det har samlats en hel del människor där. Du kan urskilja en person som ligger hopkrupen mitt i folksamlingen som försöker att skydda sitt ansikte mot sparkar och slag från en annan person. Det ser ut att komma blod från offrets ansikte och förövarens slag blir alltmer aggressiva. De övriga runt omkring gör inget utan tittar bara på.

Ingripa eller inte?

Varför ingriper du?

- 1.För att offret går i min klass.
- 2.För att förövaren går i min skola.
- 3.För att offret är mycket mindre än förövaren.
- 4.För att jag är starkare än förövaren.
- 5.För att det är många som tittar på.
- 6.På grund av en annan anledning.

Varför ingriper du inte?

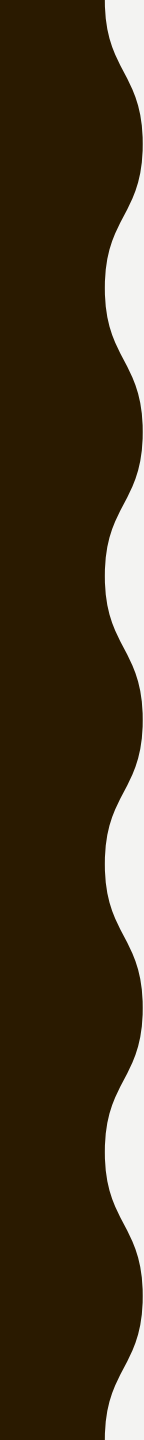
- 1.För att det är flera förövare.
- 2.För att jag inte vet vad bråket handlar om.
- 3.För att förövaren går i min skola.
- 4.För att jag själv blir ett offer.
- 5.För att det är många som tittar på.
- 6.På grund av en annan anledning.

Att hjälpa andra i sin omgivning. (Argumenterande tal)

Personer som väljer att ingripa och hjälpa andra kan även finnas i vår omgivning. Det kan exempelvis vara fritidsledaren, busschauffören eller mormor som har vågat bryta en norm för att hjälpa någon annan.

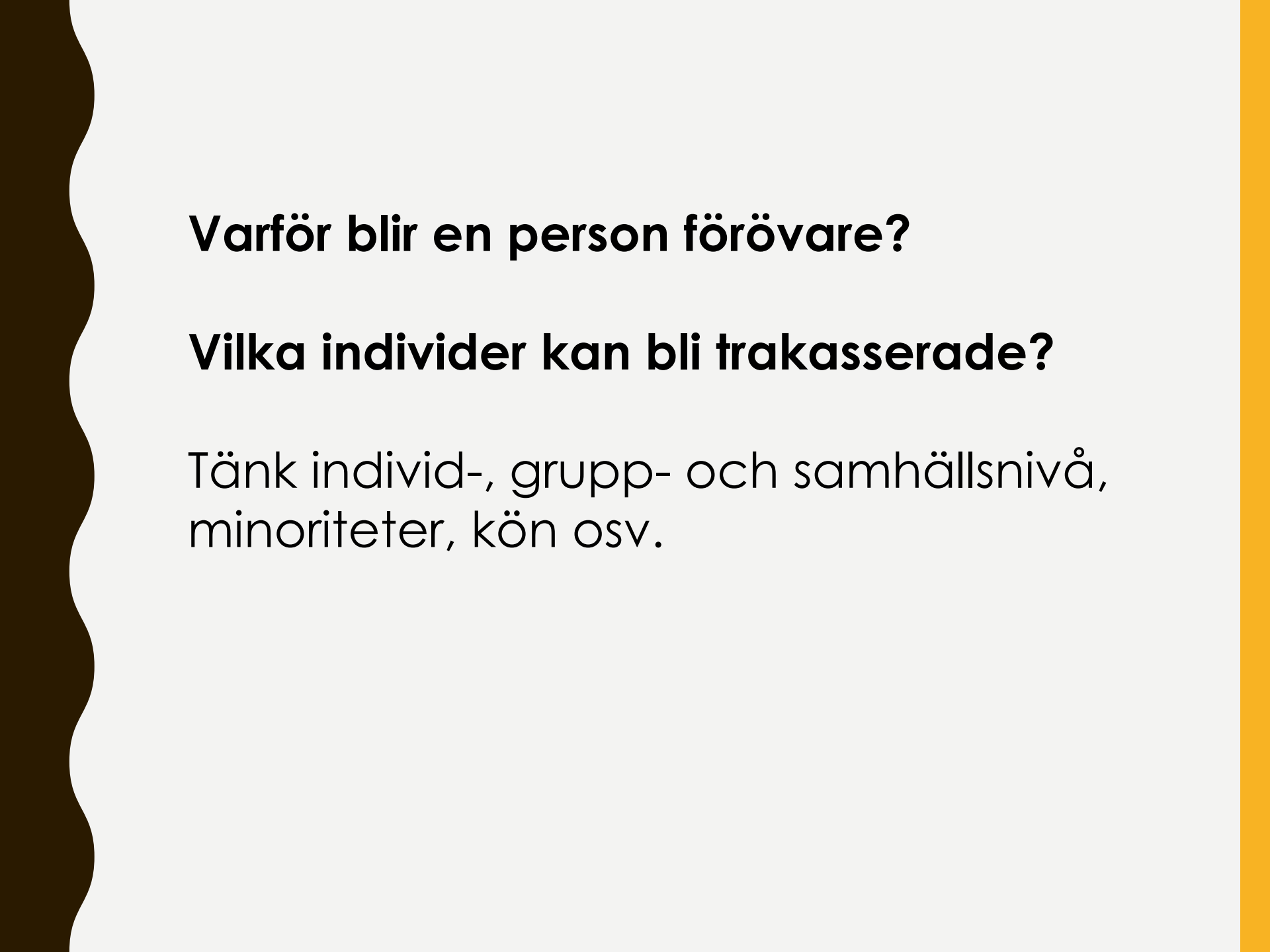
Ge egna exempel på personer som har hjälpt andra. Det kan antingen vara någon ni känner eller en person ni har hört talas om.

Förbered sedan ett argumenterande tal där ni muntligt berättar på vilket sätt ni tycker att den valda personen är en sådan person som ingriper och hjälper andra.

Del 5 av 7

Varför blir en person förövare?

Vilka individer kan bli trakasserade?

Tänk individ-, grupp- och samhällsnivå,
minoriteter, kön osv.

4 hörn övning, välj ditt agerande

Det är sent och på en skolgård någonstans i Sverige. Johanna ser sin bästa vän Kim trakasseras för hen är tjock. Flera andra står också och tittar på. Johanna gör ingenting. Vad beror det på?

Hennes personlighet,
vem Johanna är

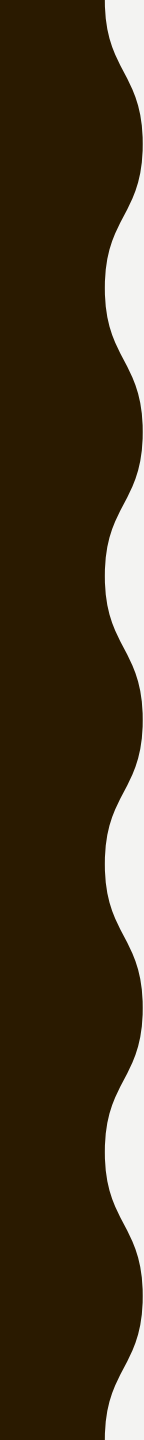
Att andra runt omkring inte
gör något

Hur samhället hon lever i
ser ut och fungerar?

Eget hörn

Diskutera kring situationen på skolgården:

1. Vilket ansvar har Johanna för det som händer?
2. Skulle ett annat agerande från henne ändra på förloppet?
3. Är det lätt eller svårt att förstå Johannas beteende?
4. Går det att förändra åskådarbeteendet och i så fall hur?

Del 6 av 7

4 HÖRN

1. Den som väljer att agera måste ha ett bra självförtroende
2. Den som väljer att agera gör det för att den har egna erfarenheter av att vara offer
3. Den som väljer att agera har positiva erfarenheter av att ha agerat vid andra tillfällen.
4. Eget förslag

1. Jag är rädd att göra bort mig om jag uppfattar situationen fel.
2. Folk slutar gilla en om säger ifrån eller lägger sig i
3. Om jag ska agera måste jag veta att jag inte har något att förlora på det.
4. Eget förslag

1. Det är bättre att gå därifrån, än att stå kvar och titta på.
2. Det är bra att stå kvar, för då kan man ju berätta vad som hänt, vem som gjorde vad osv
4. Eget förslag

1. De som titta på gör det lättare för mobbaren att fortsätta mobba
2. De som tittar på gör det svårare för mobbaren att fortsätta mobba
3. Eget förslag

- Forskningen säger:

- John Darley och Bibb Latané har i sin forskning visat att ju fler som är på plats och bevittnar något desto mindre är sannolikheten för att någon ingriper. Detta kallar de för åskådareffekten (Bystandereffect) och handlar om att individen för det första tänker att om ingen ingriper så kan det inte vara så farligt. Offret behöver ingen hjälp. För det andra så räcker det om en person ingriper och den personen måste ju inte vara jag.

Det är alltså väldigt/mycket/extremt
vanligt att man inte gör något.
Även bland vuxna. Tyvärr.

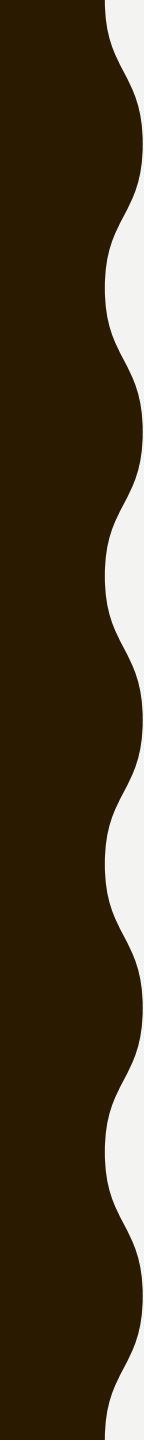
“Därför ingriper jag inte!”

Reflektera över varför man stannar i den passiva åskådarrollen.

De flesta av oss stannar där trots att vi skulle vilja handla på annat sätt. Vad beror det på?

- att du hamnar utanför och blir ensam
- att du drabbas av fysiskt våld
- att du gör bort dig
- att du själv blir ett offer
- att du sticker ut och väcker uppmärksamhet
- att ditt handlande leder till konsekvenser för dina vänner, syskon osv

Diskutera och rangordna efter den du/ni tycker är viktigaste orsaken.

Sista delen av
utbildningen

Då ingriper jag!

Om att lämna åskådarrollen och ingripa.

–Vad exakt skulle få mig att ingripa?

Rangordna orsaker

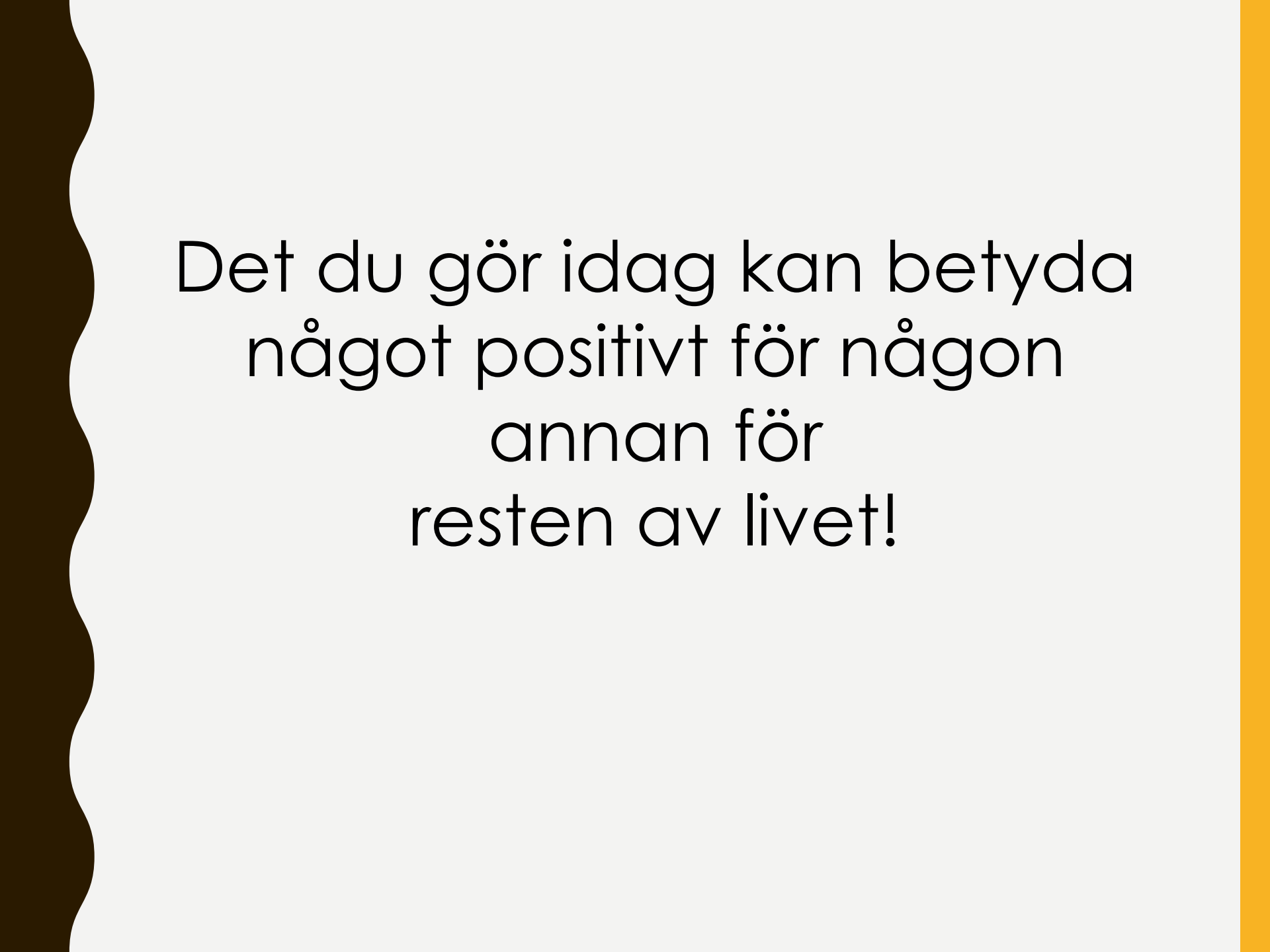
Diskutera

–OM du ingriper, på vilket sätt gör du det?

Kort sammanfattning

Kort utvärdering

Vem ska jag prata med
på den egna skolan?

Det du gör idag kan betyda
något positivt för någon
annan för
resten av livet!

Diplom utdelning

